

RTP-S **aktuellt**

Nr 3
2007

FÖR TRAFIK-, OLYCKSFALLS- OCH POLIOSKADADE I STOCKHOLMS LÄN

Nu laddar vi för höstens aktiviteter!

Nya regler för RTP-S baden sid 3

**Informationsfilm hjälper
whiplashskadade** sid 4

Hjultorget sid 15–20

Ledare	2
Nya regler för RTP-S baden från och med nästa år	3
Färdtjänstlegitimering – snabba upp beslutsvägarna!	3
Informationsfilm om whiplash hjälper skadade	4
Framtidstro viktigt vid whiplashrelaterade besvär	5
Rätt avvägd behandling viktigt efter whiplashskada	5
Poliovirus kvar visar forskning	6
Poliovaccinet fyller 50 år	6
Forskare letar test för postpolio	7
En postpoliomottagning på Danderyds Sjukhus!	7
"KOLL framåt"	8
Ny samverkansmodell med landstinget	9
Bad – Gymnastik – Bastu	10
Aktiviteter	11
StS ordförande har ordet	14
Anpassade hotell	14
Personliga assistenter kostar samhället allt mer	14
Hjultorget	15
Kalendarium	22
Telefonnummer	23

RTP-S Aktuellt utges av:
Riksförbundet för Trafik-, Olycksfalls- och Polioskadade i Stockholms län, RTP-S
Adress: Starrbäcksgatan 11,
 172 74 Sundbyberg
Telefon: 08-545 622 60
Fax: 08-545 622 75
E-post: rtp-s@telia.com
www.rtp.se/rtp-s
Postgiro: 82 59 87-1
Postgiro för gåvor: 90 10 20-8
Org.nr: 816000-2054
Annonser: Björn Svedheim 08-545 622 66
Ansvarig utgivare: Rolf Andersson
Redaktion: Gabrielle Roland Waldén, Barbro Andersson, Björn Svedheim.
 Redaktionskommittén förbehåller sig rätten att redigera insända bidrag.
Nästa nummer utkommer: 5 december 2007
Manusstopp: 1 november 2007
Tryckeri: Globalt Företagstryck AB
Omslagsbild: Kanon vid Landsorts fyr
Foto: Fredrik Rönmark

Ilska – frustration – uppgivenhet

De flesta av oss har uppfostrats i tron att vi lever i ett rättssamhälle. En ekonomisk svagare part skall kunna få rätt även mot en person eller företag med stora resurser nota bene att man har rätt enligt svensk lag. Men är det så? Inom RTP vet vi att så inte är fallet för många medlemmar. Om man är oense i en fråga finns det naturligtvis alltid minst två olika ståndpunkter. Vad som är rätt eller fel är just det domstolen skall bedöma. De som råkat ut för en trafikskada och är oense med försäkringsbolaget måste tänka sig för åtskilliga gånger innan man går till domstol. Förlorar man där, måste man betala motpartens rättegångskostnader, utöver kostnader för eget juridiskt ombud, vilket kan vara nog så kännbart. Rättsskyddet i hemförsäkringen räcker ofta inte långt och det allmänna rättsskyddet är borttaget. Försäkringsbolagen drar sig inte att föra upp ärenden i högre instans och kostnaderna stiger ytterligare. Frågan som den enskilde måste ställa sig är om man har tillräckliga ekonomiska resurser för att eventuellt förlora vilket många inte har. För ett försäkringsbolag är detta inte något problem. Denna snedfördelning är en rättsskandal som de styrande har blivit medvetna om. I den översyn av reglering av trafikskador som nu sker blir det troligen en förbättring och den enskildes styrkeförhållanden gentemot de stora försäkringsbolagen förbättras. Lagstiftning om detta ska komma under senare delen av 2008.

Andra "motparter" vi som funktionshindrade kan ha är försäkringskassan, landsting och kommuner. Även här kan olika förvaltningsbeslut få stora ekonomiska och praktiska konsekvenser för den enskilde. Om man vill överklaga beslutet görs det till länsrätten. Fördelen mot allmänna domstolar som tingsrätter är att man inte behöver betala motpartens rättegångskostnader och att förvaltningarna skall hjälpa den enskilde vid ett överklagande. Även om den enskilde får rätt i länsrätten är det inte säkert att en kommun prompt föl-

Foto: Rolf Andersson

jer fattade beslut. Även om sanktionsmöjligheter finns, i vissa fall, mot kommunen används de i liten utsträckning. Detta är naturligtvis upprörande och oacceptabelt.

Ett annat exempel är färdtjänstlegitimation. Säger färdtjänsten nej har man rätt att överklaga till länsrätten. Det låter ju bra men ett ärende kan ta upp till ett år innan det behandlas. (I andra landsting finns exempel på tre år). Under tiden får man vara utan färdtjänst oberoende av hur stort behovet är. Exempel finns på personer som mer eller mindre blivit fjättrade i sin bostad utan chans att komma ut. Det är naturligtvis helt orimligt! Färdtjänsten kan exempelvis ge legitimation för en kortare period t.ex. ett år. Efter det är den enskilde inne i samma karusell igen. Eftersom bedömningar av färdtjänst, som vi som brukare uppfattar det, har blivit hårdare har flera medlemmar som tidigare i årtal haft färdtjänst och inrättat sina liv därefter nekats förlängning. Man kan bara föreställa sig vilken försämring av livskvaliteten detta ger.

Hur olika förvaltningsbeslut påverkar den enskilde och hur fort det går att få ett utslag i rätten är tyvärr inte föremål för någon utredning eller omprövning vilket det borde. Även här kan man prata om en rättsröta. Många kommer nog att få erfarenheten av de tre faserna "ilska – frustration – uppgivenhet" av fattade myndighetsbeslut i framtiden.

Det är inte värdigt en rättsstat att den enskilde kommer i kläm som nu är fallet.

BJÖRN SVEDHEIM, KANSLICHEF, RTP-S

Nya regler för RTP-S baden från och med nästa år

Badverksamheten fortsätter men det särskilda avtal gällande sjukgymnasterna som RTP-S haft ändras. Landstinget vill att det ska vara lika för alla föreningar. Från nästa år måste också en deltagaravgift tas ut för de som vill bada. Det är inte klart än hur stor den blir.

RTP-S har med Landstinget haft ett avtal som reglerat bidragen till vår badverksamhet. Föreningen har erhållit bidrag till bassänghyrorna och sjukgymnasterna. Kostnaderna för våra hjälpare betalas via bidrag från olika stiftelser. Vår verksamhet har klassats som sjukvård vilket inneburit dels att kostnaderna till sjukgymnaster går under reglerna för högkostnads-kortet, dels att vi har rätt till sjukresor till baden. RTP-S har varit den enda förening som har haft ett sådant avtal beträffande sjukgymnasterna. För bassänghyror har vi sökt bidrag årligen från Landstinget. De föreningar som i större utsträckning erbjudit sina medlemmar bad/gymnastik har varit RTP och Reumatikerna.

Landstinget har en längre tid ansett att reglerna bör vara lika för alla handikappföreningar och att det är fel att klassa vår badverksamhet som sjukvård. Inom RTP-S har vi naturligtvis varit nöjda med de avtal som finns och inte velat ändra något.

Klassas som friskvård

Efter många turer med skrivelser och HSO inblandat träffade HSO och Landstinget en principöverenskommelse att klassa om badverksamheten till friskvård. Hälso- och Sjukvårdsnämnden, HSN, tog det formella beslutet om detta på ett möte i juni.

Från Landstingets sida har poängterats att man inte avser att spara några pengar på detta och anser att vår badverksamhet ska fortsätta även om de formella formerna ändras något.

Pengar för badverksamheten (gäller både sjukgymnaster och bassänghyror) måste vi söka årsvis i framtiden och inte som tidigare hänvisa till existerande avtal som prolongerades år från år.

Vad innebär nu detta för våra badande? Vi hoppas att vi kan fortsätta som tidigare med våra bad. Förutsättningen för detta är att vi får pengar från Landstinget avseende 2008. Vi har redan sökt pengar och besked om medel kommer senare i höst. De nya reglerna innebär att någon patient-

Ett gäng RTP:are i badet.

avgift inte ska erläggas och att högkostnadsskyddet inte gäller samt att verksamheten klassas som egenvård. Landstinget kräver dock att vi ska ta ut en deltagaravgift från var och en (terminsavgift som erläggs till RTP-S). Hur stor den kan tänkas bli återkommer vi till när vi får besked från Landstinget. Redan nu betalar vi en egenavgift, 70 kronor per gång, tills vi har kommit upp till högkostnadsbeloppet på de bad som har sjukgymnast.

Enligt muntliga löften ska vi fortsatt kunna utnyttja sjukresor till baden.

OBS! de nya reglerna gäller först från och med nästa år. I höst gäller de gamla reglerna.

Detta gäller endast bad som drivs via distriktet och har sjukgymnaster eller att RTP-S betalar bassänghyror dvs samtliga bad utom Åkersberga och Dragongården.

BJÖRN SVEDHEIM

Färdtjänstlegitimering – snabba upp beslutsvägarna!

Allt fler medlemmar hör av sig till RTP-S efter att de fått avslag på ansökan om legitimering för färdtjänst. Antingen sker avslag

efter första gången man söker men lika ofta sker avslag för dem som önskar förlängning av sina tillstånd. De möjligheter som står till buds för den som fått avslag är antingen att komma in med ny ansökan eller över-

klaga till länsrätten. Naturligtvis gäller det att väl dokumentera behovet av färdtjänst styrkt av läkarintyg.

Om man överklagar till länsrätten tar det tid, minst sex månader, innan ärendet tas upp. Motiverar man ansökan med LSS eller psykiska orsaker kan ärendet prioriteras och det går fortare.

För dem som behöver färdtjänst är väntetiderna oacceptabla. I praktiken

kan det betyda att man blir fångad i sin bostad och inte har en chans att komma ut. Det finns fall där den sökande fått rätt i länsrätten men färdtjänsten bara gett legitimation för en kortare tid vilket innebär att man är inne i en ond cirkel där den enskildes livskvalitet verkligen kan ifrågasättas. Processen med överklagande för en ny bedömning måste snabbas upp.

BS

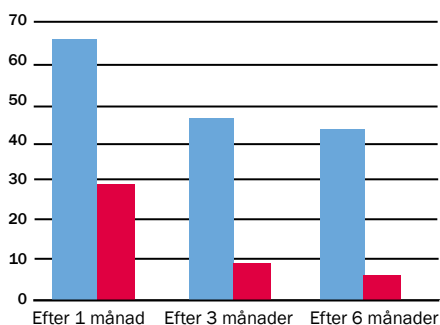
Informationsfilm om whiplash hjälper skadade

Whiplashskador drabbar tiotusentals varje år. Det ger ofta långvariga besvär, många utvecklar kronisk smärta och var tionde får invalidiserande besvär. Men med rätt information och rätt behandling direkt i det akuta skedet skulle man kunna minska besvären betydligt för många whiplashskadade. Det visar ett kanadensiskt forskningsprojekt där man använt en videofilm med information om whiplash riktad till whiplashskadade. Stora förbättringar uppnåddes hos de patienter som fick se filmen. Det handlade om minskad smärta, minskad användning av mediciner, färre besök i sjukvården m.m. Svensk sjukvård planerar att börja använda filmen.

I den kanadensiska studien ingick 126 patienter med diagnosen akut whiplashskada. Patienterna delades upp i två grupper. Den ena gruppen fick se en informationsfilm på 12 minuter med detaljerad information om vad man kunde förvänta sig den

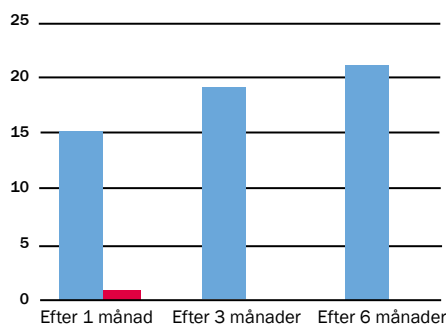
närmaste tiden efter olyckan och om hur det sannolikt skulle komma att gå längre fram. Den andra gruppen patienter fick inte se filmen och fick enbart sedvanlig information om skadan.

Läkarbesök

De som sett informationsfilmen behövde inte gå till läkaren lika ofta som de som inte såg filmen.

Konsultation kring kirurgi

Patienter som inte fått se filmen konsulterade läkare för att diskutera eventuell operation – och detta i ökande grad flera månader efter skadan – medan de som sett filmen inte gjorde det alls efter den första månaden.

■ Ej video (%) ■ Video (%)

Mycket på kort tid

På de 12 minuter filmen pågår behandlas sådant som:

1. definition av whiplash och beskrivning av vad som händer i kroppen vid en whiplashskada
2. beskrivning av de symptom som kan komma inom 48 timmar och vilken medicinsk behandling som ges inom denna tid
3. beskrivning av vilka symptom som kan komma senare och den medicinska behandling som kan bli aktuell då
4. intervju med whiplashskadad som återhämtat sig från sin skada
5. beskrivning av muskelspänningar och av vilka fysiska och känslomässiga mekanismer som kan utlösa muskelspänningen
6. medvetande om muskelspänningar och olika tekniker för att minska spänningen
7. olika strechningsövningar som man kan göra hemma
8. avslappningsövningar med andningsteknik.

Man betonar i filmen att en whiplash-diagnos handlar om en muskulär skada, och att det är viktigt att man får

behandling av personer i sjukvården som har kompetens på just det området. När patienterna sett filmen fick de med sig hem en sammanfattning av de viktigaste punkterna i filmen och instruktioner om lämpliga övningar att göra hemma själv.

Stora hälsovinster

Skillnaderna mellan de båda grupperna var mycket stor. Den grupp som fick se informationsfilmen använde mindre medicin efteråt, de rörde sig mer och de behövde inte lika mycket sjukvård som den grupp som inte fått denna utförliga information.

En kort video där samspelet mellan kropp och själ betonas och de psykofysiologiska aspekterna på kronisk smärta behandlas kan alltså ha dramatiska effekter på hur allvarlig och långvarig skadan blir och på behandlingen av whiplashskadan. Patienter som sett filmen bedömde att smärtan minskat med 70 %. Användningen av beroendeframkallande smärtstillande mediciner gick ner med 85 %, och besöken i akutsjukvården minskade med mer än 85 %.

Förståelse för orsaken viktig

Forskarna vet inte om de goda resultaten berodde på att patienterna gjorde de övningar och olika självträningstekniker de fick lära sig eller om skälet var att patienterna faktiskt fick en förändrad insikt om skadan. Man tror snarare på den senare förklaringen. Patienter som sett filmen förstår att det handlar om en muskulär skada och inte en patologisk nerv- eller ryggskada. Med den förståelsen och den ändrade insikten om skadan kan man hantera den på ett bättre sätt, våga sig på att träna, inte vara rädd för vissa rörelser osv.

Forts. nästa sida

Efter den här undersökningen har ytterligare en studie gjorts med liknande upplägg, men här fick man inte riktigt lika dramatiska skillnader mellan grupperna som i den första undersökningen. En möjlig förklaring kan vara skillnader mellan de patientgrupper som deltog i undersökningarna. Mer forskning och jämförande studier behövs för att få reda på vilka mekanismer som är styrande för att få ett så gott resultat som möjligt. I vilket fall som helst visar den kanadensiska undersökningen att det finns stora förbättringar att uppnå genom den här typen av insatser.

Hjälp till svenska patienter

Sjukvården i Göteborg och Lund planerar att använda den här metoden för att informera patienter som drabbats av en whiplashskada. Marcelo Rivano, smärtpsykolog vid Universitetssjukhuset i Lund, hoppas att man inom ett år ska kunna börja använda filmen i svensk sjukvård.

GABRIELLE ROLAND WALDÉN

Texten baseras på en artikel i SPINE Volume 13, Number 15, A psycho-educational video used in the emergency department provides effective treatment for whiplash injuries. Ali Oliveira, Richard Gevirtz, David Hubbard.

Framtidstro viktigt vid whiplashrelaterade besvär

Vården av patienter med besvär efter whiplash bör i högre grad än i dag fokusera på psykosociala faktorer, visar en ny doktorsavhandling från Institutet för miljömedicin. Tillfrisknandet beror inte enbart på den fysiska skadan, utan även på patientens förväntningar.

Whiplashrelaterade besvär är en typ av nackbesvär som förekommer efter bilkollisioner, men även efter annat yttre våld. De allra flesta drabbade blir återställda inom några veckor efter olyckan, men för en del dröjer sig smärtan kvar och blir långvarig.

Lena Holm, forskare vid Karolinska Institutet, visar nu i sin avhandling att psykosociala faktorer spelar stor roll för tillfrisknandet efter en whiplashskada. Personer som i ett tidigt skede efter skadan har låga eller osäkra förväntningar på att bli helt återställda har oftare funktionsnedsättning sex månader efter skadetillfället, jämfört med personer som har höga förväntningar på att bli återställda. Detta samband kvarstår även när hänsyn har

tagits till skadans omfattning.

– Vid det tidiga omhändertagandet vid whiplashrelaterade besvär är det viktigt att vårdpersonalen inte enbart fokuserar på skadans fysiska komponenter. Man måste även betrakta patientens förväntningar som en del av tillståndet, säger Lena Holm.

En tänkbar förklaring till resultaten är enligt Lena Holm att negativa förväntningar kan leda till onda cirklar. Personen vågar inte röra sig ordentligt, vilket kan ge ett felaktigt rörelsemönster som i sin tur kan leda till att smärtan inte går tillbaka eller i vissa fall ökar.

– Det finns en utbredd föreställning om att whiplashrelaterade besvär är mycket svåra och långvariga, vilket oftast inte är fallet. Det visar både våra och flera andra studier. Olika typer av informationsinsatser som syftar till att stärka människors förväntningar på att tillfriskna kan ha stor betydelse för prognosen, säger Lena Holm.

Pressmeddelande från Institutet för miljömedicin, IMM

En vacker dag i Hagaparken sommaren 2007. Foto: GRW.

Rätt avvägd behandling viktigt efter whiplashskada

Det finns inte många effektiva och bra behandlingar av whiplashskador, men en amerikansk studie visar nu att *hur* behandling sker och *hur intensivt* den genomförs under den första månaden efter skadan påverkar den fortsatta utvecklingen. Effektiv medicinsk behandling är viktig direkt efter skadan, men det gäller att avväga behandlingen på rätt sätt. "Överbehandling" kan faktiskt leda till försenad återhämtning. För whiplashpatienter som trycker på och vill ha mer behandling än vad läkaren bedömer som medicinskt nödvändigt kan det leda till en "backlash" och göra att

det tar längre tid att bli bättre.

Det handlar mycket om hur man förhåller sig till sin skada.

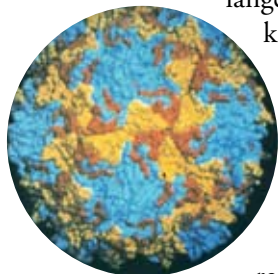
– Att förlita sig på upprepade besök i sjukvården blir en form av passiv skadehantering. Det kan ha en negativ inverkan genom att det kan förstärka en tro hos patienten att whiplashskador ofta leder till invaliditet, säger författarna till rapporten.

Undersökningen refereras i juni-numret av Arthritis Care & Research, och det finns en artikel om det i tidningen Science Daily, www.sciencedaily.com.

GRW

Poliovirus kvar visar forskning

Poliovirus som är ett s.k. enterovirus finns i tre olika stammar. Man har länge anat att det skulle kunna finnas rester av virus kvar i det centrala nervsystemet hos personer som haft polio, men man har inte kunnat påvisa det. Nya resultat från en forskargrupp vid universitetet

Poliovirus.
Foto från WHO.

Insubria i Varese, Italien, tyder nu på att fullständiga s.k. poliovirusgenom – eller fragment av sådana virusgenom – finns kvar i ryggvätskan hos poliopatienter decennier efter den akuta polion. Det är inget virus som smittar, men det finns där och kan kanske medverka till de nya hälsoproblemen, postpolion.

Att poliovirusgenom finns kvar skulle alltså kunna vara en förklaring till de hälsoproblem som människor med postpolio upplever. Forskarna tror att viruset funnits där hela tiden, dels förstås vid den akuta polion, dels hela tiden efteråt – alltså även under

den ofta ganska långa stabila perioden mellan akut polio och postpolio då den som haft polio ofta återhämtat sig rimligt bra innan postpolioproblemen börjat visa sig.

Sambandet fortfarande oklart

Varför får man postpolio? Det finns olika förklaringar:

1. Normal åldrandeprocess tillsammans med tilltagande försvagning av muskler och muskelförtvining. Det kan vara så att när man blir äldre blir förlusten av motoriska nervceller särskilt märkbar för den som haft polio eftersom man s.a.s. börjar på en lägre nivå. Man har ju redan förlorat motoriska nervceller när man hade den akuta polion.
2. Hypotesen om kvarvarande poliovirus.

Hittills har man inte kunnat hitta sambandet mellan kvarvarande virusgenom hos postpoliopatienter och utvecklingen av postpolio. Forskarna hoppas att ytterligare forskning ska bidra till att finna sambandet och

att man därigenom kanske kan finna metoder att utveckla nya immunologiska eller andra typer av behandlingar av postpolio.

Läkemedelsforskning

Enterovirus kan ge upphov till olika livshotande sjukdomar både när det gäller hjärta och nervsystem, och flera olika läkemedel mot virus av detta slag är under utveckling. Att polio brutit ut i länder där man inte lyckats hålla förekomsten nere med hjälp av vaccinering och att postpolio drabbat så många i västvärlden har ökat intresset för utvecklingen av läkemedel av detta slag. I dag håller man på att utveckla ett antal olika läkemedel mot enterovirus. Om det alltså är ett kvarvarande poliovirus som ger postpolio kommer man kanske i framtiden att kunna behandla detta med de nya läkemedlen.

GRW

Texten baseras på en artikel i Future Virology, March 2007, Vol. 2: Virology of the post-polio syndrome. Andreina Baj, Salvatore Monaco, Gianluigi Zanusso, Elisa Dall'ora, Laura Bertolasi, Antonio Toniolo.

Poliovaccinet fyller 50 år

I Sverige har barn vaccinerats mot polio sedan 1957, fast på den tiden

Albert Sabin, den som uppfann det orala poliovaccinet.
Foto från WHO.

kallades sjukdomen som bekant barnförflamning. Sedan 1986 vaccineras barn vid 3, 5 och 12 månaders ålder och sedan vid 5½ års ålder. Här används s.k. inaktiverat poliovaccin, IPV, som ges med spruta.

Inte sedan 1977 har någon insjuknat i polio här. Men det är viktigt att vi fortsätter med vaccinationerna. Om vi skulle sluta skulle flera hundra tusen barn efter ett par år vara oskyddade mot sjukdomen och då kan en polioepidemi bryta ut igen. Det skriver Smittskyddsinstitutet som också skriver att "det efter den 11 september 2001 blivit tveksamt om vi kommer att kunna sluta vaccinera även om WHO lyckas uppnå sitt mål" – dvs målet att utrota polio över hela världen. Man syftar på möjligheten att använda polio som biologiskt stridsmedel. Jag tycker det låter lite konstigt. Som jag förstått det måste man i vilket fall fortsätta vaccinera, sjuk-

domen går inte att utrota på samma sätt som t.ex. smittkoppor. Polio kan finnas kvar runt om i världen och smittan kan tas med till Sverige bara genom vanligt turistresande.

IPV uppfanns av Jonas Salk i USA kring mitten av 1950-talet. Ett par år senare kom det orala vaccinet, OPV. Det uppfanns av Albert Sabin. Fördelarna med OPV är att det är mycket billigare att framställa och att man inte behöver ha sjukvårdsutbildning för att ge vaccinet. OPV används i utvecklingsländerna.

I Aktuellt 1:2007 hade vi en artikel om vaccinet och om läget när det gäller WHO:s kamp att få ner antalet poliofall över hela världen.

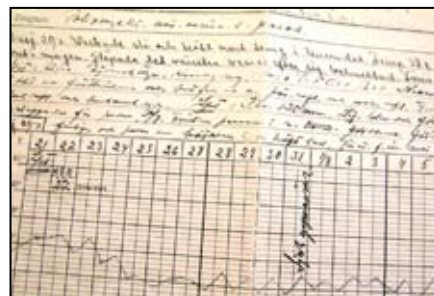
GRW

Forskare letar test för postpolio

Att en människa lider av postpolio är inte alltid lätt att fastställa. Symptomen kan likna flera andra sjukdomstillstånd som fibromyalgi, osteoartit (en form av ledångsinflammation) och ett antal olika neurologiska sjukdomar. Vanligtvis har det också gått mycket lång tid sedan man hade den akuta polion, journaler kanske inte finns kvar eller annat som kan vittna om att det var just polio man hade. I en del fall vet patienten inte ens om att han eller hon haft polio. Att hitta ett bra och enkelt sätt att fastställa att en person drabbats av postpolio skulle var mycket användbart för sjukvården. På sikt skulle det också kunna bidra till att hitta behandlingsmetoder.

Forskare vid ett amerikanskt universitet har nyligen upptäckt att personer med postpolio i sitt blod har en ökad förekomst av en speciell typ av immuncell som inte finns på samma sätt hos friska personer. Dessa celler kallas T regulatoriska celler, Tregs. Nu ska man i en pilotstudie undersöka om denna ökade förekomst av Tregs klart hänger samman med utvecklingen av postpolio och om de Tregs man finner hos personer med postpolio har egenskaper som skiljer sig från de Tregs som finns hos friska personer.

Förhoppningen är att man ska hitta en tydlig biologisk markör för postpolio så att man genom ett enkelt blodprov kan påvisa om en person har

Om det var länge sedan man hade polio kan det vara svårt att få tag på journalen. Här ett exempel – del av journal från 1950. Foto: GRW.

postpolio eller inte. Forskningsprojektet bedrivs vid University of Arkansas för Medical Sciences (UAMS) i Little Rock.

GRW

En postpoliomottagning på Danderyds Sjukhus!

Poliomottagningarna på rehabiliteringsmedicinska och geriatriska kliniker på Danderyds Sjukhus blir en den 1 september 2007.

Postpoliomottagningen är en del av Rehabiliteringsmedicinska Universitetskliniken, Danderyds Sjukhus AB.

Vi som arbetar är: Läkare: Curt Holsti, Kjell Kullander, Jan Weinberg, Sjuksköterskor: Gullevi Bramert, Helena Ekelund, Gunilla Westlen, Arbetsterapeut: Catarina Kling, Kurator: Irja Grandinson, Sjukgymnaster: Moa Aourell, Johanna Dagsköld, Lotta Krossén, Kerstin Dillström, Sekreterare: Ann Leufstadius, Elisabeth Norling, Undersköterska: Britt-Marie Karlsson. Som tidigare har vi hjälp av undersköterskor vid bassängerna och vid träning.

Besöksadressen för läkare, kurator och arbetsterapeut är i hus 38 plan 2. När det gäller sjukgymnastiska behandlingar kommer tidigare lokaler att användas, både i respektive rehabs och geriatrikens sjukgymnastlokaler och bassänger. Din sjukgymnast talar om för Dig vart ni skall träffas.

Kostnader för läkarbesök (specialisttaxa) är 260 kronor och för övriga vårdgivare 120 vid nybesök och därefter 70 kronor per tillfälle. Högkostnadskort gäller. För de personer som är nya på Rehabiliteringsmedicinska Kliniken, blir första besöket ett nybesök även om man haft kontakt med geriatriska kliniken tidigare.

Tidsbokning för återbesök till Curt Holsti sker tillsvidare via Britt-Marie och Gunilla.

Kontakta oss:

Till postpoliomottagningen kan alla vända sig som haft polio eller som misstänker detsamma. Bor Du inom Stockholms läns landsting kan Du vända Dig direkt till mottagningen, eller genom remiss från husläkare eller annan läkare. Bor Du utanför Stockholms läns landsting behöver Du en specialistvårdsremiss för att kunna komma till oss.

Telefon:

Sjuksköterska: tidbokn för nybesök rådgivning: ons tors 9-11	08-655 76 41
tidbokn för Kjell Kullander och Jan Weinberg ons-tors 9-11	08-655 76 41
tidbokn för Curt Holsti	08-655 58 08
Information om immunglobulin behandling	08-655 76 23
Läkarsekreterare: måndag, tisdag samt fredag 9-11	08-655 59 01
Kurator:	08-655 52 17
Arbetsterapeut:	08-655 79 14
Sjukgymnast:	08-655 76 45

Besöksadress:

Postpoliomottagningen
Rehab med klinik
Hus 38, plan 2
Danderyds Sjukhus AB

Postadress:

Postpoliomottagningen
Rehab med klinik
Hus 39 plan 3
Danderyds Sjukhus AB, 182 88 Stockholm

”KOLL framåt”

Hur ska framtidens kollektivtrafik formas? Vägverket och Banverket har regeringens uppdrag att ta fram ett handlingsprogram för kollektivtrafiken, ”KOLL framåt – nationellt handlingsprogram för kollektivtrafikens utveckling”. Som ett led i att forma handlingsprogrammet har ett antal seminarier arrangerats av Vägverket och Banverket i samarbete med Sveriges Kommuner och Landsting och Svenska lokaltrafikföreningen.

Ett av seminarierna arrangerades i Stockholm den 12 mars. Seminariet riktade sig till alla oavsett om man är resenär, beställare av kollektivtrafiken eller tar beslut om kollektivtrafiken på nationell, regional eller lokal nivå. Programmet var brett och tog ett helhetsgrepp på kollektivtrafiken. Fem prioriterade delområden definierades, nya viktiga områden ska läggas till efter hand. Det fem prioriterade delområdena var:

- Samordning av systemet för information, bokning och biljetthantiering.
- Attraktiva, tillgängliga och effektiva bytespunkter.
- Kraftsamling för en tillgänglig kollektivtrafik för funktionshindrade.
- Kvalitet i kollektivtrafiken.
- Kollektivtrafik i gles- och landsbygd.

Målen för arbetet

Christer Agerbäck från Vägverket

Region Mälardalen gjorde en kort beskrivning av uppdraget och Vägverkets tydliga åtaganden och sektorsansvar att i bred samverkan med andra utveckla kollektivtrafiken. Vägverket har i programarbetet samarbetat med Svenska lokaltrafikföreningen, Svenska kommunförbundet, Landstingsförbundet och flera andra inom området. Samarbetet är början på en process och bygger på fortsatt bred samverkan nationellt, regionalt och lokalt. Programmet avgränsas till att behandla kollektivtrafik på väg och dess samverkan med andra trafikslag. Målen för arbetet enligt detta program är ökad marknadsandel för kollektivtrafik på väg, ökad samverkan, effektivare samhällsplanering, ökad kunskap om sambanden mellan kollektivtrafik och transportpolitiska mål, ändrade attityder och ändrat beteende, högre kvalitet i trafiken och ökad kunskap om kollektivtrafik hos beslutsfattare, tjänstemän och allmänhet.

Att resa med kollektivtrafiken ska vara enkelt, bekvämt och prisvärt. Med särskilda körfält ökar framkomligheten. Foto: GRW.

Kollektivtrafiken förbättras

Kollektivtrafiken förbättras genom att man i all verksamhet naturligt sätter kunden och hela resan i centrum. Kunden ska tycka att resan är enkel, bekväm och prisvärd och uppleva den som enhetlig även om den består av flera olika trafikslag med olika aktörer. Följande förbättringar behövs:

- Nya medier och ny teknik ska användas för utveckling av marknadsföring, information, service och biljettförsäljning. Informationsteknik (IT) kan användas för planering, styrning och uppföljning vilket kan göra kollektivtrafiken mera tillgänglig och ge bättre samordning mellan olika trafikslag.
- Anslutningsvägar och bytespunkter måste förbättras för att bli mera trafiksäkra, tillgängliga och attraktiva.
- Fordonen bör utvecklas till att bli mer tillgängliga, miljöanpassade och trafiksäkra.
- Framkomligheten för kollektivtrafiken kan ökas genom t.ex. särskilda körfält, signalprioritering, bättre vägstandard, god driftstandard på vägarna och hänsyn vid byggande av förbifarter.
- Samarbete behövs kring samhällsplanering, samhällsbetalda resor och mer tillgänglig kollektivtrafik.
- Samhällsplaneringen måste ta hänsyn till kollektivtrafiken t.ex. genom samordning mellan bebyggelseplanering och planering av kollektivtrafik, riktlinjer för lokalisering av verksamheter och trafikkonsekvensbeskrivningar.
- Det ekonomiska stödet till kollektivtrafiken måste följas upp som en kontroll av att investeringarna motsvaras av nyttan för samhället, främst i form av ökad tillgänglighet, bättre miljö och ökad trafiksäkerhet.

Workshop med olika teman

Inför en workshop gjorde representanter från Vägverket och Banverket en genomgång där man kunde konstatera att mycket redan är gjort. Men fortfarande finns en hel del kvar att göra som att definiera och enas om följande:

- Gemensam målbild.
- Kvalitetsnivå.
- Stationer/bytespunkter ansvar och roller.
- Hållplatser – utbyggnadstakt
- Störningsinformation – hantering av detta.
- Bemanning, bemötande, ledsagning, resvärdar.

”Kraftsamling för användbar

kollektivtrafik för funktionshindrade”

Det var ett av de ämnen som ingick i workshopen. Deltagarna fick en genomgång av och diskussionsunderlag för hur man tänker gå vidare för att större grupper funktionshindrade ska ha tillgång/tillgänglig kollektivtrafik och hur dessa grupper ska klara att själva ta sig från punkt A till punkt Ö. Det gäller att säkerställa prioriterade nät, i dag är en begränsad del av kollektivtrafiken användbar för ett antal funktionshindrade grupper. På lång sikt är det önskvärt att hela systemet är användbart för funktionshindrade. Till 2010 är det önskvärt att de prioriterade delarna av systemet är användbart. Man konstaterade att detta ska man klara på följande sätt:

- Design för alla (framkomlighet för alla).
- Resa över hela nätet, fokusera på där man reser mest.
- Stommen utgörs av järnvägen med bussen som förgreningar.

Resultatet av diskussionerna under workshopen kan sammanfattas i följande punkter gällande de största problemområdena/utmaningarna:

- Alla ska ha information samtidigt om det är någon form av störning.
- Trygghet: Att med hjälp av ledsagning kunna byta från ett färdmedel till en annat. Att stationerna är bemannade dygnet runt inger trygghet både för dem som är funktionshindrade och andra.
- Samverkan mellan aktörerna för en resa från A till Ö.
- Tillgängligheten för alla oavsett om man har funktionshinder eller inte.
- Pålitlighet – att kollektivtrafiken kommer i rätt tid.

- Enkelhet. Det ska vara enkelt att resa med kollektiva färdmedel, man ska på ett enkelt sätt kunna beställa/köpa biljetter.
- Hur ska det gemensamma ansvaret fördelas? Vilka ansvarsområden ska finnas?
- Samordning av finansiering, alla ska fungera ihop.
- Stegvis utbyggnad av kollektivtrafiken.
- Samordnad nationellt, regionalt och lokalt.
- Hela resan ska fungera.
- Bygga bort flaskhalsarna (här menar man järnvägsnätet).

- Utbytbarhet buss kontra tåg.
- Hur kan ny marknad utvärderas för både järnväg och buss?

Deltagarnas åsikter noterades och ska behandlas av berörda parter. Mina egna reflektioner är att det var mycket givande med seminariet och att jag kommer att ta med detta till Vägverkets handikappråd. Det var synd att inte fler inom handikapprådet deltog, vi var två stycken – undertecknad från RTP-S/HSO i Stockholms län och en person från DHR.

CATALIN WESTENHEIM

Ny samverkansmodell med landstinget från den 1 oktober

Handikappföreningarna har under den senaste mandatperioden haft en samverkansmodell där av HSO, SRF och DHR utsedda medlemmar har utgjort den formella länken mellan föreningarna och landstingets olika organ. Varje del av landstingets verksamhet har haft ett eget råd. Vid årsskiftet 2006/2007 var det tänkt att en utvärdering skulle ske för att se över formerna för samverkan. Representerarna i råden, som var valda till årsskiftet, har suttit kvar i avvaktan på beslut om hur man skall samverka.

Landstingsfullmäktige väntas ta ett beslut i mitten av september om en reviderad modell för samverkan mellan landstinget och länets handikapporganisationer. Den reviderade modellen följer i stort tidigare sätt att samarbeta. HSO kommer dock ha färre representanter i råden än tidigare, fem ordinarie och två ersättare.

Representanter till råden kommer att utses av HSO:s ordförandestämman. Handikappföreningarna har tid på sig fram till den 1 september att nominera kandidater.

Föreningarnas förslag bedöms av HSO:s valberedning som lämnar förslag till HSO:s styrelse innan det formella beslutet tas på ordförandestämman.

Mandattiden för representanter i samverkansråden blir fyra år dvs samma som för politikerna. De representanter som väljs denna gång kommer att sitta fram till nästa val.

Medlemmar som är intresserade av att sitta i samverkansråd kan höra av sig till RTP-S kansli.

BJÖRN SVEDHEIM

UPPROP

RTP-S kommer att prova att sända ut information i form av ett nyhetsblad med e-post till våra medlemmar.

Det blir kortfattad information om aktiviteter och andra aktuella frågor som berör vårt distrikt och lokalföreningarna i Stockholms län. Vår ambition är att komma ut med nyhetsbladet mellan de ordinarie utgivningarna av tidningen RTP-S Aktuellt. Vi kommer att kalla nyhetsbladet ”Nytt från RTP-S”.

Vill du ha nyhetsbladet med e-post sänd ett mail till rtp-s@telia.com och ange – önskar få ”Nytt från RTP-S”.

BS

Bad – Gymnastik – Bastu

Bad	Kontaktperson	Battider	Höstens baddagar
Danderyds Sjukhus (1+2)	Lotta Änggård 08-767 14 11	Måndag 17.30 – 19.00 Bassäng eller mattgympa 3 bad- och 1 mattgrupp	27 augusti t.o.m. 10 december
Nacka Sjukhus Rehab avd (2)	Ruth Lindberg 08-570 241 80	Måndag 17.00 – 19.00	27 augusti t.o.m. 10 december
Liljeholmsbadet (1+3)	Håkan Bergdahl 070-14 31 756	Onsdag 17.00 – 20.00	5 september t.o.m. 12 december
Långbrobadet (1+3)	Sonja Pettersson 08-97 33 10 Lennart Kempe 08-91 17 10	Söndag 09.00 – 11.00	26 augusti t.o.m. 16 december
Dragongården (2) Upplands Väsby	Rolf Andersson 08-580 178 21	Måndag 19.00 – 20.00	Inget uppehåll, ej röda måndagar
R.O.S. omsorg & service (1+2) Norrtälje	Nann Palmgren 0176-161 44	Onsdag 17.00 – 21.00 4 grupper	22 augusti t.o.m. november. Badet renoveras i december
Södertälje (Lotsen)(2)	Monica Moberg 08-550 698 90	Onsdag 17.45 – 19.15	5 september t.o.m. 19 december
Aktiva Re Åkersberga vårdcentral (1+2)	Åsa Fagerström 08-587 521 40	Tisdag 14.30 – 15.00	Kontakta Åsa för information
Huddinge Sjukhus Rehab-bassängen (1+2)	RTP-S kansli	Torsdag 18.00 – 19.30 2 grupper	23 augusti t.o.m. 13 december

- (1) sjukgymnast finns
(2) 32–34 grader i vattnet
(3) 27–30 grader i vattnet

OBS! Om du som badare inte kan komma, anmäl förhinder till badets kontaktperson.

Är Du Trafik-, Olycksfalls- eller Polioskadad och medlem i RTP ?

Vill Du få guldkant på tillvaron? Vill Du må bättre?

Vill Du få motion i en bassäng med 34° vatten? Det finns hjälpare vid de flesta av våra bad!

Kontakta någon av personerna ovan så försöker vi ordna en plats åt Dig.

Aktiviteter

- Alla medlemmar i RTP Stockholms län bjuds in till samtliga temakvällar och föreläsningar.
- Det är få skadespecifika aktiviteter exklusive Samtalsgrupperna.

RTP-S DIALOG

Samtalsgrupp för Whiplash

Nya och gamla medlemmar hälsas välkomna till Whiplash samtalsgrupp. Under hösten finns det två grupper: en på dagtid och en på kvällstid.

Onsdagar kl 14.00 – 16.00

12 september, 17 oktober, 14 november, 12 december

Torsdagar kl 18.30 – 20.30

13 september, 18 oktober, 15 november, 13 december

Kaffe med bröd till självkostnadspris 15 kronor.

Anmälan senast måndagen före mötet till RTP-S

växel 08-545 622 60 eller e-post rtp-s@telia.com

Välkommen till RTP-S lokaler på Starrbäcksgatan 11, Sundbyberg.

Arrangör: Distriktet

Samtalsgrupp för Polioskadade

Tisdagar kl 13.00 – 15.00

25 september, 30 oktober, 27 november

Samtalsgruppens möten är öppna för alla polioskadade. Deltagarna tar upp aktuella ämnen eller problem och diskuterar lösningar. Kaffe med bröd till självkostnadspris 15 kronor.

Anmälan senast måndagen före mötet till RTP-S växel

08-545 622 60 eller e-post rtp-s@telia.com

Kontaktperson är Inga Borggren 08-754 43 02.

Välkommen till RTP-S lokaler på Starrbäcksgatan 11, Sundbyberg.

Arrangör: Distriktet

Samtalsgrupp för Hjärnskadade

Tisdagar kl 11.00 – 12.00

11 september, 16 oktober, 13 november och 11 december

Samtalsgruppens möten är öppna för alla med erfarenhet av att leva med en hjärnskada. Deltagarna tar upp aktuella ämnen eller problem och diskuterar lösningar. Kaffe med bröd till självkostnadspris 15 kronor.

Anmäl dig till RTP-S kansli, 08-545 622 60 eller e-post rtp-s@telia.com

Kontaktperson är Christer Olsén 08-545 622 63 eller e-post christer.rtp-s@telia.com

Välkommen till RTP-S lokaler på Starrbäcksgatan 11, Sundbyberg

Arrangör: Distriktet

RTP-S NÖJE

Kom och sjung med Bofinkarna

Tisdagar kl 18.00 – 20.30

4 september, 2 oktober, 6 november, 4 december

Kören Bofinkarna träffas första tisdagen i månaden. Du som tycker om sång och musik, kom och sjung med Bofinkarna! Antalet körmedlemmar är begränsat av utrymmesskäl. Ta kontakt med Marita Jansson på telefon 08-550 149 48 för närmare information.

Arrangör: Distriktet

Boule på Djurgården

Kom och spela inomhus på Prins Bertils Boulebana på Djurgården på **fredagar 12.00 – 14.00**. Det finns plats för flera deltagare. Om du använder käpp, rullator eller rullstol spelar mindre roll men du måste ha lite styrka i armarna.

Anmäl dig till Britt Ljunggren 08-85 94 50.

Välkommen!

Arrangör: Storstockholms lokalförening

Akvarellmålning

Vi träffas en gång i månaden. Då målar alla på sitt sätt och det är mycket skratt och glädje vid våra träffar. Vi pratar också om färger och olika tekniker.

**Akvarellgruppen kommer under hösten att träffas
onsdagar klockan 13.00 – 15.30.**

**12 september, 10 oktober, 7 november och
5 december**

Kontaktperson för gruppen är Åsa Fagerström
0704-84 38 13 eller e-post asafagerstrom@hotmail.com
Välkommen till RTP-S lokaler på Starrbäcksgatan 11,
Sundbyberg.

Arrangör: Distriktet

Spelkvällar

Torsdagar kl 16.00 – 19.30

**20 september, 25 oktober, 22 november och
13 december**

Kortspel och samvaro! Kaffe med bröd till självkostnadspris 15 kronor.

Anmälan senast tisdagen före spelkvällen till RTP-S
växel 08-545 622 60 eller e-post rtp-s@telia.com

Kontaktperson är Yvonne Andersson 08-545 622 70
eller e-post yvonne.rtp.sts@telia.com

Välkommen till RTP-S lokaler på Starrbäcksgatan 11,
Sundbyberg.

Arrangör: Storstockholms lokalförening

Studiecirkeln "Färg, form och hälsa" i Haninge

Måndagar kl 13.00 – 16.00

**24 september, 22 oktober, 19 november och
10 december**

Kostnad per år 100:-/person!

Alla intresserade medlemmar oberoende av skada kan
anmäla sig till studiecirkeln "Färg, form och hälsa".

Välkomna till Moränvägen 3, ABF-lokalen i Jordbro,
Haninge.

Kaffe med bröd till självkostnadspris 15 kronor.

Anmälan till RTP-S växel på telefon 08-545 622 60
eller rtp-s@telia.com

Kontaktperson är Yvonne Andersson 08-545 622 70
eller e-post yvonne.rtp.sts@telia.com

Arrangör: Storstockholms lokalförening

Galapagos

Den 29 november kl 17.00 – 21.00

planerar vi en träff på Starrbäcksgatan 11, då vi bland
annat visar två filmer från Galapagos, gjorda av en av
våra medlemmar, Kerstin Wiksén.

Bernt Högvist kommer att visa sina smycken, som dessutom
är till försäljning. Han har dessutom lovat spela lite
på sitt dragspel under kvällen.

Mona Ekritsare Häggkvist läser egna dikter. Mia visar
produkter från sin gårdsbutik och Marie-Louise har egna
tillverkade produkter bland annat senap inför julen.

Vi bjuder på glögg med tillbehör. Jultallrik med lättöl
eller vatten och kaffe med kaka till ett pris av 150:- per
person. Om någon vill ha någon annan dryck, tag gärna
med det ni vill ha.

Sista anmälningssdag är 26 november till kansliet 08-
545 622 60 eller Birgit 0176-140 36 eller Åsa Orrgård
08-755 69 93.

Hjärtligt välkomna!

Arrangör: Distriktet

Julfest i Norrtälje lokalförening

Onsdagen den 12 december kl 18.00

Plats: Röda Korsgården

Anmälan senast den 12 november till Anita Knutsson
0176-179 80 eller Nann Palmgren 0176-161 44

Arrangör: Norrtälje lokalförening

Caféträffar i Upplands Väsby

**Måndagarna 24 september, 29 oktober, 26 november
kl 18.00 – 18.30**

träffas vi på Dragongården, Dragonvägen 88-92 i
Upplands Väsby. Vi umgås och pratar om aktuella
ämnen.

Arrangör: NV Storstockholms lokalförening

Biljard i Upplands Väsby

Måndagar kl 17.00 – 19.00 spelar vi biljard på
Dragongården, Dragonvägen 88-92 i Upplands Väsby.

Arrangör: NV Storstockholms lokalförening

Hobbykvällar i Södertälje

Måndagar kl 17.30 – 21.00

**10 september, 24 september, 8 oktober, 22 oktober,
5 november, 19 november, 3 december, 17 december**

Forts. Aktiviteter

Allaktivitetshuset, Barrtorpsvägen 1 A
Snickarboan disponeras enligt följande:
24 september kl 17.00 – 19.30
22 oktober kl 18.00 – 20.30
19 november kl 16.00 –
17 december kl 16.00 –

Arrangör: Södertälje lokalförening

Datacirkel, fortsättningskurs

Datacirkeln startar tisdagen den **11 september 2007 kl. 09.30** och lärare på denna kurs är Jörgen Alshammar från ABF Norra Stor-Stockholm. Adressen till datasalen är Esplanaden 3c bv. Sundbyberg. Tyvärr fanns det ett begränsat antal platser och därför kan vi ej ta med flera deltagare denna gång. Deltagarna kommer att få en speciell kallelse i god tid innan kursstart. Kontaktperson för Datacirkeln är Rolf Widén RTP-S tel. 08-545 622 73 eller e-post rolf.rtp-s@telia.com
Arrangör: Storstockholms lokalförening

RTP-S REHAB

Träning på Rehab Station Stockholm, Frösundavik Allé 13

Vi fortsätter med träning på onsdagskvällar och hälsar alla välkomna. Vår sjukgymnast är Tobias Holmlund och assistenten heter Anders Törnqvist. Möjlighet finns till träning både i sporthallen och i gymmet.

Onsdagar kl 17.30 – 20.00

Vi börjar den 5 september och slutar 12 december

Efter allt slit i hallen avslutar vi med en kopp kaffe eller te i caféet. Ingen förhandsanmälan behövs. Kontaktperson är Anders Lissegårdh 08-545 622 68 eller e-post anders.rtp-s@telia.com
Arrangör: Distriktet

Hej alla ni som är intresserade av Hathayoga!

Vi träffas tisdagar kl 10.00 – 12.00

4 september, 18 september,

2 oktober, 23 oktober, 6 november, 20 november,

4 december och 18 december.

Vi tränar vår kropp och själ, med bl.a. balans, andning och kroppsövelser. Vi går även igenom en bok som är

skriven av Ulrica Norberg. Vi hoppas att ni vill vara med oss under höstterminen.

Välkommen till RTP-S lokaler på Starrbäcksgatan 11, Sundbyberg.

Hatha stärker oss fysiskt, mentalt och andligt så vi kan få mer ut av livet. **Ha** betyder **Sol** **tha** betyder **måne** på Sankrit och Hatha betyder kraftfull.

Namasté

Carina och Christer med yoga-vännerna

Arrangör: Distriktet

RTP-S INFO

Information kring sitthjälpmedel och anpassningar

Representanter från Aktiv Ortopedteknik och Hjälpmedelcentral Syd informerar och svarar på frågor kring sitthjälpmedel och anpassningar.

Aktiv Ortopedteknik kommer också med material som visar hur en anpassning går till.

Från Aktiv Ortopedteknik kommer Mikael Sparr och från Hjälpmedelcentral Syd kommer Britt-Marie Isaksson-Nääs.

Torsdagen den 11 oktober kl 14.00 – 16.00

Anmälan till RTP-S växel senast 8 oktober på telefon 08-545 622 60 eller rtp-s@telia.com

Välkommen till RTP-S lokaler på Starrbäcksgatan 11, Sundbyberg

Arrangör: Distriktet

RTP-S TEMA

Våga förändring

RTP-NV fortsätter cirkeln "Våga förändring" under hösten. Intresserade kan kontakta Pia Selin-Rydberg 08-590 821 59.

Arrangör: NV Storstockholms lokalförening

Medlemsmöte på Mälargården

Torsdagen den 22 november kl 18.30

Föreläsare ännu ej bestämd.

Anmälan senast 15 november till Hans Hellström 073-943 75 12 eller 076-127 25 06 eller RTP-S kansli 08-545 622 60.

Arrangör: NV Storstockholms lokalförening

Storstockholms ordförande har ordet

När jag skriver detta har vi kommit in i augusti månad och för oss som gillar svamp och bärsången så står den för dörren. Jag hoppas alla har haft en skön och välbehövlig ledighet och att ni har laddat batterierna för hösten och dess aktiviteter.

StorStockholm ska ha en del aktiviteter under hösten bland annat turridning på islandshäst tid och plats är ännu inte bestämt, "prova på" golf, handikappgokart m.m. Så har vi vår fortsättningskurs på data som ABF och vi håller i tillsammans. Tanken är att vi ska fortsätta med dessa kurser framöver. Vi ska ha en nybörjarkurs till våren och även utöka med andra typer av datakurser som t.ex. photoshop. Är du intresserad av någon kurs i data så kontakta Rolf Widén på kansliet.

Närmast för StS är att vi ska vara med på en "Framtidskonferens" som RTP förbundet anordnar den 1-2 september. Från StS är vi tre anmälda André, Anna och undertecknad, ett bra initiativ från förbundet men frågan är vad vi kan göra och hur

vi ska kunna arbeta för att få ett bra och brett förbund som tar tillvara medlemmarnas intressen. Hur ska vi kunna nå ut till dem som kommer från andra länder med skador som vårt förbund representerar? Det kan vara människor med en helt annan kultur vad gäller funktionshinder och föreningsvana.

Jag hoppas konferensen kommer att ge oss en kick för fortsatt arbete i rätt anda och inte minst att vi kan börja arbeta mera med skadeförebyggande frågor både på förbunds- och lokalnivå och ha gemensamma mål för framtiden.

RTP behövs som intresseorganisation för att vi gör våra röster hörda, hur vi än ser på regeringens "Nollvision" med helst inga dödade eller svårt skadade i trafiken. Det är de trafikskadade som vi ska fånga upp i RTP och se till att de trivs i vår förening och att de känner samhörighet med oss andra, att vi kan hjälpa och stötta i olika situationer.

Vi har också medlemmar som är amputerade, de är inte många men vi kan göra RTP intressant för dessa. Alla medlemmar oavsett skadegrupp som tillhör RTP är viktiga för oss.

Vad vi inom StS ska se till är att alla på något sätt kan vara med på våra olika aktiviteter därför är det till bra hjälp om ni själva kommer med förslag på vad ni vill att vi ska ha för utbud av aktiviteter. Jag kan inte lova att allt kan genomföras men finns det möjligheter så ska vi göra så gott vi kan.

Glöm inte att titta in på vår hemsida www.rtp.se/sts där ska vi lägga in alla våra aktiviteter som kommer, du kan också kontakta Yvonne på kansliet och höra vad som är på gång hon finns på telefon 08-545 62 70.

Önskar er ett skönt slut på sommaren och en härlig början på hösten.

CATALIN WESTENHEIM

Islandshäst. Foto: Catalin Westenheim.

Anpassade hotell!

Hotellkedjan Scandic har lanserat ett 93-punktsprogram för ökad handikappanpassning på sina 122 hotell i Norden. Programmet kallas "Scandics tillgänglighetsstandard" och syftar förutom rent praktiska saker som höj- och sänkbara sängar, lägre tvålkoppar på handikapptoiletter och bättre sittplatser i lobbyområdet, även till utbildning för ökad förståelse. Medarbetare på Sveriges samtliga 65 hotell har tagit del av utbildningen, som behandlar tillgänglighet, bemötande och handikappfrågor. I tillgänglighetsstandard finns ett antal obligatoriska punkter som exempelvis hörselslinga och käpphållare i receptionen, duschstol på handikapprummen och för utlåning, engreppsblendare och åtkomlighet med rullstol.

Personliga assistenter kostar samhället allt mer

En kartläggning av lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS, har genomförts. Kostnader för personliga assistenter, LSS, har fördubblats på tre år och uppgår nu till 20 miljarder. Kostnaden delas mellan kommunerna och staten på så sätt att staten står för de assistanstimmar som överstiger 20 timmar i veckan. I dagsläget är det ungefär 17.000 personer som får assistansersättning. Assistanstjänster erbjuds av cirka 450 företag och 70.000 personer arbetar som assistenter. Inga formella kompetenskrav finns. LSS-kommittén vill därför införa en skärpt kontroll över var assistanspengarna går. Man vill också diskutera hur finansieringen skall ske. Andra problemställningar som finns runt LSS är gränsdragningen mellan vård och personlig assistans samt brist på kontroll av de företag och personer som jobbar som assistenter. Önskemål finns också att staten tar över hela det ekonomiska ansvaret.

HJULTORGET

brukarmässa

2007

Stockholmsmässan
C-Hallen

6 - 8 September

Torsdag 09.00 - 17.00

Fredag 09.00 - 17.00

Lördag 09.00 - 15.00

Mer information:

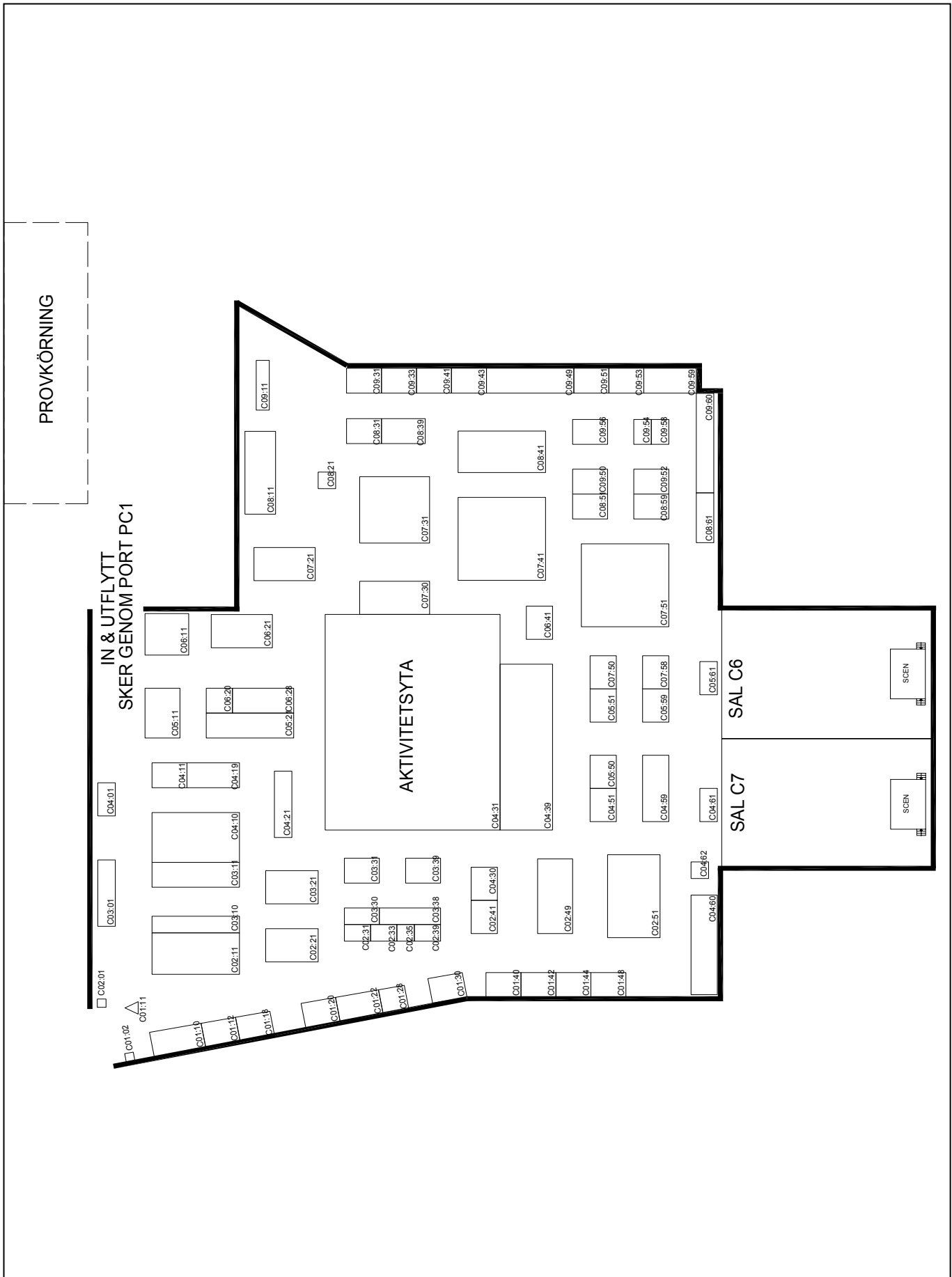
www.hjultorget.nu

Arrangör RTP-S och Rekryteringsgruppen

En mässa för brukare
av hjälpmedel, berörd
personal inom vård,
hjälpmedelshantering,
handikapporganisationer,
politiker etc.

Intressanta seminarier och
spännande aktiviteter på
"torget".

FRITT INTRÄDE!

HJULTORGET

Hjultorget är inte bara en utställning. Det erbjuds också seminarier och andra aktiviteter.

Seminarieprogram Hjultorget

Torsdag 6 september, lokal C7

10.00 – 12.00 Tema Polio

Moderator Bengt-Erik Johansson

1. Polioforskningen går framåt men mycket återstår att förklara

Vad står vi idag? Hur kan nya rön hjälpa de polioskadade?

Professor Kristian Borg Karolinska Institutet/
Danderyds Sjukhus Rehabiliteringsmedicin

2. Egenvård – sjukvård ?

Polioskadade mår bra av kontinuerlig gymnastik och rehabilitering eller?

Är det vårdens ansvar att tillhandahålla detta eller den enskildes?

Sjukgymnast Lotta Krossén, Postpoliomottagningen Danderyds Sjukhus

13.00 – 14.30 Tema Whiplash

1. Rehabiliteringsmetoder

Dr Odd Lindell

14.30 – 17.00 Tema Ekonomiskt stöd till funktionshindrade: regler – möjligheter

1. Aktivitetsersättning, sjukersättning

Sabina Pettersson, Försäkringskassan

2. Handikappersättning, bilstöd

Torsdag 6 september, lokal C6

09.30 – 10.45 Proteser – möjligheter och förändringar
Bosse Andersson, Aktiv Ortopedteknik

11.00 – 14.00 Tema Ryggmargsskador

1. Håll dig frisk – för dej som vill leva länge med en ryggmargsskada

Kerstin Wahman, Rehab Station Stockholm

2. Åldrande efter en spinalskada

Kerstin Wahman, Rehab Station Stockholm

3. Effekter av grodandning hos personer med neuromuskulära skador
Malin Nygren – Bonnier, Karolinska Institutet

4. Problem med axlarna vid rullstolsanvändning
Marie Alm, Spinalis

5. Att Förebygga trycksår
Madde Stenius, Rehab Station Stockholm

6. Blåsa/urinvägar
Dr Ricard Levi, Rehab Station Stockholm

14.15- 15.30 Att använda rollator
Maria Amnell, Etac

14.50-15.30 Wheeling and positioning
Maria Amnell, Etac

Fredag 7 september, lokal C6

11.00 – 12.00 Tema Smärta
Gunilla Åhrén, RTP

13.00 – 15.00 Rullstol i utveckling
Moderator Pelle Kölhed, RTP
Medverkande:
Anne Hartzberg/Eva Lena Höglund, Hjälpmedelscentralen Syd
Vigan Nilsson, VAAB
Håkan Eriksson, Etac
Östen Säfelin, HI
Jalle Jungnell, Panthera

OBS! Reservation för kompletteringar och ändringar.

Aktivitetstorget

Torsdag 6 september

09.00 – 09.30	Elhockeyträning
09.30 – 10.00	Elhockey prova på, testa själv
10.00 – 10.30	Gymnastik
10.30 – 11.00	Dansuppvisning, polska världsmästaren i rullstolsdans deltar
12.00 – 12.30	Elhockeymatch, Niklas Vikegård och Peter Jihde deltar
12.30 – 13.00	Elhockey prova på, testa själv
13.00 – 13.30	Dansuppvisning, polska världsmästaren i rullstolsdans deltar
14.30 – 15.00	Fläskbollsutmaning
15.00 – 15.30	Dansuppvisning, polska världsmästaren i rullstolsdans deltar
15.30 –	Elhockey, ev deltar spelare från Djurgårdens hockeylag

Fredag 7 september

09.00 – 09.30	Elhockeyträning
09.30 – 10.00	Elhockey prova på, testa själv
10.00 – 10.30	Gymnastik
10.30 – 11.00	Dansuppvisning, polska världsmästaren i rullstolsdans deltar
12.00 – 12.30	Elhockeymatch, spelare i amerikansk fotboll medverkar
12.30 – 13.00	Elhockey prova på, testa själv
13.00 – 13.30	Dansuppvisning, polska världsmästaren i rullstolsdans deltar
14.00 – 14.30	Friskis & Svettis Öppna dörrar gympa
14.30 – 15.00	Fläskbollsutmaning
15.00 – 15.30	Dansuppvisning, polska världsmästaren i rullstolsdansdelatar
15.30 –	Elhockey

Lördag 8 september

09.00 – 09.30	Elhockeyträning
09.30 – 10.00	Elhockey prova på, testa själv
10.00 – 10.30	Dansuppvisning, polska världsmästaren i rullstolsdans deltar
10.30 – 11.00	Gymnastik
11.30 – 12.00	Dansuppvisning, polska världsmästaren i rullstolsdans deltar
12.00 – 12.30	Elhockeymatch
12.30 – 13.00	Elhockey prova på, testa själv
13.00 – 13.30	Qigong
13.30 – 14.00	Dansuppvisning, polska världsmästaren i rullstolsdans deltar
14.00 – 14.30	Fläskbollsutmaning

Diagnoskurser

Valjevikens arrangerar diagnoskurser tillsammans med NHR. Viktiga moment i kurserna är erfarenhetsutbyte med andra deltagare, föreläsningar, träning och aktiviteter.

CP-KURS

17 sept. -- 19 sept.

PARKINSON-KURS

1 okt. -- 13 okt.

REUMATIKER-KURS

15 okt. -- 27 okt.

MS-KURS

5 nov. -- 17 nov.

ALS-KURS

19 nov. -- dec.

STROKE-KURS

3 dec. -- 15 dec.

MÅ BRA-KURS

29 okt. -- 4 nov.

Rehabilitering & Rekreation

Under hela året finns det
möjlighet att komma till
Valjevikens på
rehabiliterings- och
rekreativställe.

Valjevikens Box 94

294 22 Sölvesborg

Tfn: 0456-151 15

Fax 0456-418 80

www.valjevikens.se

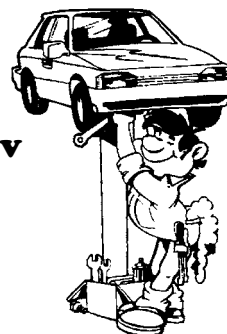
info@valjevikens.se

Ska du byta bil?

Kontakta oss för rådgivning före bilköp.

Vi erbjuder fri årlig funktionskontroll av de ombyggnader vi utför. En viktig säkerhetsrutin!

Vi är godkända av försäkringsbolag att åtgärda försäkrings-skador.

Vi kan anpassning av handikappfordon!

Rörvägen 57, 136 50 Haninge

Telefon: 08-500 128 38

Mobil: 070-836 04 57

Fax: 08-500 128 17

Utan avgift eller krångel erbjuder BOSSE -
Råd, Stöd & Kunskapscenter sina tjänster till dig som har
funktionshinder, bor i Stockholms län och är mellan 16 - 65 år.
Tillsammans hittar vi lösningen på dina frågor.

Till dig som har personlig assistans erbjuder vi utbildning för dig
och dina assistenter, som finansieras över assistansersättningen.

Tveka inte, kontakta oss för en träff!

Adress: Döbelnsgatan 59
113 52 Stockholm
Tel: 08 - 544 88 660
Fax: 08 - 544 88 661
Mail: bosse@bosse-kunskapscenter.se

www.bosse-kunskapscenter.se

Råd Stöd & Kunskapscenter

Kalendarium

Till dig som ska delta i våra kvällsaktiviteter:

På kvällarna kan det vara svårt att parkera intill kansliet på Starrbäcksgatan 11 i Sundbyberg.

Har du möjlighet att ta färdtjänst är detta att rekommendera.

Detaljer om aktiviteter hittar du på sidorna 11-13.

SEPTEMBER

Tisdag	4	Kom och sjung med Bofinkarna
Tisdag	4	Hathayoga
Onsdag	5	Träning på Rehab Station Sthlm startar
Måndag	10	Hobbykväll i Södertälje
Tisdag	11	Samtalsgrupp, Hjärnskadade
Tisdag	11	Datacirkel fortsättningskurs
Onsdag	12	Akvarellmålning
Onsdag	12	Samtalsgrupp, Whiplash
Torsdag	13	Samtalsgrupp, Whiplash
Tisdag	18	Hathayoga
Torsdag	20	Spelkväll
Måndag	24	"Färg, form och hälsa"
Måndag	24	Hobbykväll i Södertälje
Måndag	24	Caféträff i Upplands Väsby
Tisdag	25	Samtalsgrupp, Polio

OKTOBER

Tisdag	2	Kom och sjung med Bofinkarna
Tisdag	2	Hathayoga
Måndag	8	Hobbykväll i Södertälje
Måndag	8	Anmälan till Info kring sitthjälpmedel och anpassning
Onsdag	10	Akvarellmålning
Torsdag	11	Info kring sitthjälpmedel och anpassn.
Tisdag	16	Samtalsgrupp, Hjärnskadade
Onsdag	17	Samtalsgrupp, Whiplash
Torsdag	18	Samtalsgrupp, Whiplash
Måndag	22	Hobbykväll i Södertälje
Måndag	22	"Färg, form och hälsa"
Tisdag	23	Hathayoga
Torsdag	25	Spelkväll
Måndag	29	Caféträff i Upplands Väsby
Tisdag	30	Samtalsgrupp, Polio

NOVEMBER

Måndag	5	Hobbykväll i Södertälje
Tisdag	6	Kom och sjung med Bofinkarna
Tisdag	6	Hathayoga
Onsdag	7	Akvarellmålning
Måndag	12	Anmälan till Norrtäljes Julfest
Tisdag	13	Samtalsgrupp, Hjärnskadade
Onsdag	14	Samtalsgrupp, Whiplash
Torsdag	15	Samtalsgrupp, Whiplash
Torsdag	15	Anmälan Medlemsmöte Mälargården
Måndag	19	Hobbykväll i Södertälje
Måndag	19	"Färg, form och hälsa"
Tisdag	20	Hathayoga
Torsdag	22	Medlemsmöte Mälargården
Torsdag	22	Spelkväll
Måndag	26	Anmälan till Filmkväll Galapagos
Måndag	26	Caféträff i Upplands Väsby
Tisdag	27	Samtalsgrupp, Polio
Torsdag	29	Filmkväll Galapagos

DECEMBER

Måndag	3	Hobbykväll i Södertälje
Tisdag	4	Kom och sjung med Bofinkarna
Tisdag	4	Hathayoga
Onsdag	5	Akvarellmålning
Måndag	10	"Färg, form och hälsa"
Tisdag	11	Samtalsgrupp, Hjärnskadade
Onsdag	12	Samtalsgrupp, Whiplash
Onsdag	12	Säsongsavslut Rehab Station Sthlm
Onsdag	12	Julfest i Norrtälje
Torsdag	13	Samtalsgrupp, Whiplash
Torsdag	13	Spelkväll (terminsavslutning)
Måndag	17	Hobbykväll i Södertälje
Tisdag	18	Hathayoga

Anmäl ditt deltagande genom att ringa, faxa eller skicka e-post till distriktskansliet,
telefon 08-545 622 60, fax 08-545 622 75 eller e-post rtp-s@telia.com

Adressen är RTP-S lokaler på Starrbäcksgatan 11,
Sundbyberg om inget annat anges!

Telefonnummer till distriktet och lokalföreningarna

Distriktets kansli, RTP-S

Telefontid 09.00 – 16.00. (Fredagar 09.00 – 13.00 1 maj-31 augusti)
Lunchstängt 11.30 – 12.00

Växel	08-545 622 60	
Fax	08-545 622 75	
E-post till RTP-S		rtp-s@telia.com
Björn Svedheim, kanslichef	08-545 622 66	bjorn.rtp-s@telia.com
Anders Lissegårdh	08-545 622 68	anders.rtp-s@telia.com
Christer Olsén	08-545 622 63	christer.rtp-s@telia.com
Eva Ruiz	08-545 622 67	eva.rtp-s@telia.com
Joanna Bachorz	08-545 622 62	joanna.rtp-s@telia.com
Maude Stenberg	08-545 622 65	maude.rtp-s@telia.com
Yvonne Andersson	08-545 622 70	yvonne.rtp.sts@telia.com
Rolf Widén	08-545 622 73	rolf.rtp-s@telia.com

Storstockholms lokalförening

Yvonne Andersson 08-545 622 70
E-post till RTP-StS rtp.sts@telia.com

Lokalföreningens kansli är bemannat måndagar, tisdagar och torsdagar mellan 10.00 – 16.00. Meddelanden kan lämnas till växeln 08-545 622 60 övriga tider eller via fax eller e-post.

Nordvästra Storstockholms lokalförening

Rolf Andersson 08-580 178 21 rolf.andersson1@comhem.se

Norrtälje lokalförening

Marie Kärln 070-385 26 30 karlin@etanet.se

Södertälje lokalförening

Eva Molnár 070-486 95 13 eva.molnar@swipnet.se

RTP:are utsedda till handikappråd

Det har nu blivit klart vilka som blir kommunala handikappråd (KHR) under perioden 2007 – 2010. Följande RTP:are har blivit handikappråd i Stockholms län:

Lidingö kommun: Britt-Marie Sjöqvist (ersättare)

Sigtuna kommun: Lars Eckeskog (ordinarie)
Sven-Axel Lundström (ersättare)

Sollentuna kommun: Göte Burström (ordinarie) (RTP och Hjärnkraft)

Tyresö kommun: Bengt Stenström (ersättare) (RTP och Hjärnkraft)

De kommunala handikappråden har nominerats via RTP:s lokalföreningar och HSO i länet.

BS

Nya bodelningsregler

Det har kommit nya bestämmelser om att ersättningar som betalas till en make får undantas vid en eventuell bodelning. Detta kan vara av intresse för trafikskadade. Sådana ersättningar kan exempelvis vara ersättningar för personskador både kroppsliga och psykiska. Ersättningar kan vara för personskador enligt trafikskadelagen, sjukvårdskostnader, inkomstförlust och stadigvarande ersättningar för sveda och värk. Ersättningen behöver inte ha betalats ut direkt utan kan vara relaterat till ett försäkringsavtal eller anställningsavtal. Även avkastning av ersättning för en personskada får hållas utanför en bodelning. Även fast egendom kan undantas i vissa fall. De nya bestämmelserna/lagen gäller från och med den 1 juli 2007.

Den make som begär att egendomen tas undan har som princip ansvar för att bevisa att det är frågan om sådan ersättning som anges i bestämmelserna.

BS

Trängselskatt

Personer som har parkeringstillstånd för rörelsehindrad är undantagna från trängselskatt som har införts i Stockholm från och med augusti månad. För att bli skattebefriad måste man ha ett beslut från skatteverket om detta. För att få ett sådant beslut skall man sända in en ansökan på därför avsedd blankett "ansökan om trängselskatt" SKV 5010 som kan laddas ned från Skatteverkets hemsida www.skatteverket.se

De som redan har ett beslut om skattebefrielse från den tidigare försöksperioden behöver inte ansöka på nytt. Kontrollera att skattebefrielsen fortfarande gäller. Har du bytt bil eller fått ett nytt parkeringstillstånd sedan förra trängselskattförsöket måste du söka på nytt. Du kan bara ansöka om skattebefrielsen för ett fordon (ett registreringsnummer). Skattebefrielsen kommer att gälla så länge som parkeringstillståndet gäller.

BS

B Posttidning

Kontrollera att Din adress är korrekt! Om inte
– meddela ändring till kansliet, telefon 08-545 622 60

Retur till:
RTP-S, Starrbäcksgatan 11, 172 74 Sundbyberg

Bättre klimat för rehabilitering

Vid strandpromenaden i Los Cristianos ligger Vintersol. Här erbjuds ett komplett rehabiliteringsprogram för neurologiskt sjuka och skadade.

Vi har svensktalande personal, individuell sjukgymnastik och arbetsterapi, vattengympa, mattgympa, handgrupp, fotgrupp och pinngrupp.

Vi har kurator, psykolog, läkare och sjuksköterskor. Två stora pooler, gymnastiksal och gym för egenträning. Egen restaurang och fritidsverksamhet. Vi har avtal med Landstinget och kan erbjuda stabilt barometertryck och många timmars solsken.

Clinica Vintersol,
C/. Nordica 1,
386 50 Los Cristianos,
Teneriffa, Spanien.

GÖR SÅ HÄR: Vänd dig till Vintersol på telefon 0034 922 77 79 00 (vi talar svenska).

Eller per e-mail till: sirisaveros@vintersol.com

Vi kan berätta mer om rehabiliteringsmöjligheterna och skicka en remissblankett som du tar med till din läkare. Han/hon skriver en ansökan som skickas vidare till Landstingets handläggare. När du fått besked från Landstinget är du välkommen till en stimulerande rehabiliteringsperiod på Teneriffa.

- **Neurologisk rehabilitering**
- **Spetskompetens inom Post Polio rehabilitering och trafikskador sedan 1970-talet**
- **Xepolbehandling vid PPS**
- **Arbetslivsinriktad rehabilitering**

Stiftelsen Mälargården Rehab Center

Box 46 • 193 21 SIGTUNA • Besöksadress: Hertigvägen 5

Tfn 08-5949 3630 • Fax 08-592 518 22 • www.malargarden.se